

Ffermio Gwastadeddau Gwent yn Gynaliadwy

Sefydliad arweiniol: RSPB Cymru

Dyfarniad Grant: £554,953

Lleoliad: Gwlyptiroedd De-ddwyrain Cymru

E-bost: Fiona.Walker@rspb.org.uk

Prosiect sy'n cymryd camau ar y cyd â rhanddeiliaid gan gynnwys ffermwyr a phartneriaid eraill fel Ymddiriedolaeth Bywyd Gwylt Gwent ac Ymddiriedolaeth Cadwraeth Cacwn i ddatblygu dealltwriaeth, gwybodaeth, y sgiliau a'r profiad sydd eu hangen i reoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy yng Ngwastadeddau Gwent.

Mae ffermwyr sy'n cymryd rhan a phartneriaid y prosiect wedi gweithredu er mwyn gwella'r adnoddau naturiol yn yr ardal, yn enwedig rheoli dŵr a phridd. Mae'r canlyniadau'n cynnwys gwella a chreu cynefinoedd, gan gynnig potensial sylweddol i wella cyflwr pridd, a sefydlu lleiniau cynefinoedd ar gyfer peillwyr, a fydd yn gweithredu fel lleiniau clustogi wrth ochr cyrsiau dŵr hefyd. Gan fanteisio ar natur ddaearyddol wastad ei ardal, mae'r prosiect yn ceisio sicrhau cymaint o gyfleoedd â phosibl ar gyfer beicio heb draffig, yn ogystal â chyfleusterau mynediad a hamdden sy'n bodoli eisoes ar ffermydd, a chreu cyfleusterau newydd.

Nod cyffredinol prosiect Cynllun Rheoli Cynaliadwy Cynnal Gwastadeddau Gwent:

- Sefydlu arferion gorau wrth reoli tir yn gynaliadwy ac wrth wneud hynny nodi'r defnydd tir/gwaith rheoli tir a fydd yn gwrthdroi difrod i ecosystemau ac yna'n parhau i'w cynnal mewn cyflwr iach.
- Dylanwadu ar fecanweithiau a'u sefydlu i hwyluso gwaith rheoli tir cynaliadwy ar gyfer y dirwedd gyfan er mwyn sicrhau ecosystemau iach.

Llwyddwyd i gyflawni'r amcanion hyn drwy'r canlynol:

- Gwaith cyfalaf a gwaith rheoli llystyfiant fel rheoli ffosydd, adfer perllannau, bôn-docio, sefydlu gwndwn llysieuol, adeiladu a chodi blychau nythu.
- Paratoi llyfryn cynghori ar gyfer ffermwyr ar gamau rheoli allweddol ar gyfer Rheoli Tir yn Gynaliadwy ar y Gwastadeddau.
- Hwyluso mynediad at wasanaethau cynghori a ariennir yn allanol gan gynnwys Nutrient.
- Hwyluso mynediad at wasanaethau cynghori a ariennir yn allanol gan gynnwys Cynlluniau Rheoli Maethynnau (a ariennir gan Cyswllt Ffermio) ac Aseidiadau Ansawdd Dŵr (a ariennir gan CNC).
- Comisiynu astudiaethau dichonoldeb a oedd yn cynnwys effaith tanddraenio ar hydroleg, cyfleoedd i dalu am wasanaethau ecosystemau, costau ar gyfer adfer a chynnal tirwedd gwlyptir yng Ngwastadeddau Gwent, ac effaith arferion ffermio amgylcheddol cynaliadwy ar broffidioldeb a hyfywedd ariannol.
- Modelu a monitro ecolegol.
- Cysylltiadau allanol.

Hyfforddiant a chreu swyddi: Un aelod staff llawn amser newydd wedi'i gyflogi drwy gydol y prosiect, a hwyluso tri gweithdy (Talu am Wasanaethau Ecosystemau) a gwblhawyd gydag o leiaf 60 o fynychwyr

Ymgysylltu â'r gymuned: Ymgysylltu â rhanddeiliaid gan gynnwys 10 o deuluoedd ffermio, CNC, cynrychiolwyr ffermio a chyrrff anllywodraethol, a chymunedau lleol amrywiol; 60 o unigolion, 30 o ffermwyr, llunwyr polisiau a phenderfyniadau drwy ymweliadau eiriolaeth a diwrnodau arddangos

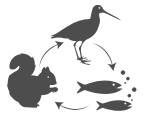
Rheoli a phlannu coetiroedd: 150 o flychau nythu Golfan y Mynydd wedi eu codi ar Wastadeddau Cil-y-coed. 8 o flychau Tylluan Wen wedi eu hadeiladu a'u codi. 10 o flychau Cudyll Coch wedi eu hadeiladu. 24 o flychau'r Dylluan Fach wedi'u hadeiladu. 259 o flychau nythu wedi'u gosod mewn cynefinoedd addas

Ymgysylltu â'r gymuned: Trefnu casgliad ysbwriel cymunedol ym Mharc Taf Bargoed o amgylch y llyn ar y cyd â Cadwch Cymru'n Daclus, Cynghorwyr a staff yr Aelod Lleol o'r Senedd. Bu'r prosiect yn cymryd rhan yn nigwyddiad Glanhau'r Comin hefyd a drefnwyd gan Barcmon Cominau Gelligaer a Merthyr ac roedd nifer o asiantaethau llywodraethol a lleol yn bresennol

Ymgysylltu â'r gymuned: Roedd 26 o wirfoddolwyr yn rhan o'r cynllun (25 o dirfeddianwyr wedi ymgysylltu) i wneud blychau nythu a monitro, gan gynnwys gweithdy gyda phobl ifanc

Ymgysylltu â'r gymuned: ymgysylltu â rhanddeiliaid, ffermwyr a theuluoedd, CNC, cynrychiolwyr ffermio a chyrrff anllywodraethol, unigolion, llunwyr polisïau a phenderfyniadau drwy ymweliadau eiriolaeth a dyddiau arddangos.

Adfer cynefinoedd: rheoli nodweddion SoDdGA yn gadarnhaol, gan gynnwys gwaith ffosydd, bôn-docio coed helyg a rheoli perllannau a chynnal asesiadau ar gyfer gwelliannau i gynefinoedd dŵr, maethynnau a pheillwyr a champau gweithredu cadarnhaol er mwyn sicrhau ansawdd dŵr, gwelliannau i waith rheoli maethynnau a darparu cynefinoedd i beillwyr ar sawl fferm.

Datblygu Seilwaith Gwyrdd: astudiaeth i ddatblygu cynlluniau Talu am Wasanaethau Ecosystemau lleol pwrpasol, a chynnal ymchwiliad i effeithiau tanddraenio ar dirwedd Gwastadeddau Gwent, a chwblhau Asesiad Gwasanaethau Ecosystemau o ardal y prosiect.

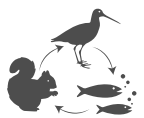
Rheoli Ansawdd Pridd: Cynllun Rheoli Maethynnau – fe wnaeth tair fferm elwa o wasanaeth am ddim y cynllun rheoli maethynnau drwy Cyswllt Ffermio. Rhoddwyd adroddiadau ysgrifenedig i'r ffermydd hyn yn mynd i'r afael ag arbedion ar amser a chost yn ogystal â chyfrannu at dargedau ansawdd dŵr.

Rhaglenni Addysgol: Asesiadau Ansawdd Dŵr – mae rhai ffermydd sy'n rhan o'r prosiect yn ffermydd llaeth a chraffwyd ar seilwaith fferm y ffermydd hyn gan brosiect asesu ansawdd dŵr CNC. Mae dwy fferm wedi derbyn argymhellion a fydd yn eu helpu gydag unrhyw reoliadau ansawdd dŵr newydd.

Rhaglenni Addysgol: mae monitro cardwenyn meinlais yn dangos maint y gwaith monitro hwn, gan gynnwys, ffotograffau o safleoedd a arolygwyd, map o safleoedd yr ymwelwyd â hwy, a dogfen esboniadol. Cafodd y gwaith monitro ei wneud gyda chynngor gan Sinead Lynch o Ymddiriedolaeth Cadwraeth Cacwn.

Rheoli a phlannu coetiroedd: sefydlu ac ailsefydlu perllannau ar draws y Gwastadeddau drwy ddefnyddio amrywogaethau lleol o goed ffrwythau i sefydlu perllannau newydd. Prynu amrywogaethau lleol o goed ffrwythau i helpu i ailsefydlu perllannau sydd wedi dirywio, gan ddefnyddio contractwyr i glirio perllannau sydd wedi gordyfu â phrysgwydd ac sydd o ganlyniad, yn anghynhyrchiol ac yn olaf, rhoi coed ffrwythau a rhoi cynngor i berchnogion perllannau.

Cymryd Rhan: Os hoffech chi gymryd rhan yn y gwaith ar Wastadeddau Gwent, cysylltwch â'r Bartneriaeth Lefelau Byw www.lefelaubyw.co.uk/

 Gwefan RSPB Cymru www.rspb.org.uk/cy/about-the-rspb/at-home-and-abroad/cymru/
Dathlu Gwastadeddau Gwent www.lefelaubyw.co.uk/

 [RSPB@natures_voice](https://twitter.com/RSPB@natures_voice)

 [@rspb_love_nature](https://www.instagram.com/rspb_love_nature)